
COMPARTINT EXPERIÈNCIES DE PROMOCIÓ DE LA SALUT DE LA REGIÓ SANITÀRIA DE GIRONA

Compartint experiències de Promoció de la Salut de la Regió Sanitària de Girona

Dolors Juvinyà i Canals
(ed.)

CIP 614.4(063) JOR

Jornada de Promoció de la Salut a la Regió Sanitària de Girona (2025 : Girona, Catalunya), autor

Compartint experiències de Promoció de la Salut de la Regió Sanitària de Girona / Dolors Juvinyà i Canals (ed.).

– Girona : Documenta Universitaria : Oficina Edicions UdG, octubre 2025. – 1 recurs en línia (246 pàgines) : il·lustracions ; cm

Comunicacions presentades a la Jornada de Promoció de la Salut a la Regió Sanitària de Girona, celebrada el febrer de 2025 a Girona i organitzada per la Càtedra de Promoció de la Salut. – Descripció del recurs: 27 octubre 2025
ISBN 978-84-8458-733-0 (Oficina Edicions UdG).
ISBN 978-84-9984-718-4 (Documenta Universitaria)

I. Juvinyà Canal, Dolors, editor literari II. Universitat de Girona.
Càtedra de Promoció de la Salut 1. Promoció de la salut – Congressos
2. Llibres electrònics

CIP 614.4(063) JOR

Amb el suport de

Correcció del text original: Documenta Universitaria
Disseny de la coberta: Documenta Universitaria

Il·lustració de la coberta: Càtedra de Promoció de la Salut de la UdG

© del text: els seus autors i les seves autores

© de l'edició: Universitat de Girona

© de l'edició: Documenta Universitaria*

ISBN Documenta Universitaria: 978-84-9984-718-4

ISBN Oficina Edicions UdG: 978-84-8458-733-0

DOI: 10.33115/b/9788499847184

Girona, desembre de 2025

Dipsalut

Organisme de Salut Pública
de la **Diputació de Girona**

**Universitat
de Girona**

**Documenta
Universitaria**

@DocUniv
documentauniversitaria.com

Els textos i imatges publicats en aquesta obra estan subjectes —llevat que s'indiqui el contrari— a una llicència Creative Commons de tipus Reconeixement-NoComercial (BY-NC) v4.0. Podeu copiar-los, distribuir-los i transmetre'ls públicament sempre que en citeu l'autor i la font i que no en feu un ús comercial. La llicència completa es pot consultar a <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.ca>

Índex

Presentació	7
Pròleg.....	11

Promoció de la Salut en entorns i centres

Hospital Universitari Mollet: un centre NetZero en emissions directes.....	17
Museus espais de benestar	31
Artteràpia i visita als museus	43
Boscos per a la salut. Un programa de prescripció de natura a la infància i embaràs.....	53

Promoció de la Salut i professionals

Com abordem l'obesitat infantil a Catalunya? Una proposta salutogènica per a promoure entorns saludables des de l'acció comunitària	63
INFANEO (Inclusió de les Famílies a NEONatologia)	71
Experiència de benestar físic i emocional a l'IAS	83

Promoció de la Salut i persones i comunitat

L'àrea de promoció de la salut de Dipsalut	93
Programa pilot de prescripció d'activitat física i esportiva (PAFE) a infants de 7 a 9 anys amb sobrepès de la Garrotxa	99
Cuines (S)àvies.....	109
Projecte #Noalabenzodependència	115
Escola de salut.....	121
Sensibilització pel bon tracte a les persones grans	131

Experiències

Resiliència i salut mental positiva en professionals de salut mental: un estudi transversal en serveis d'hospitalització i urgències.....	141
La Mosqueta: el còctel sense alcohol oficial de la Festa Major de Girona	149
Generant vincles: taller de lactància materna.....	157
Els Òscars de les emocions. Programa de millora del benestar emocional en nens amb necessitats especials.....	163
Projecte estima't.....	167
No ens volen sanes, ens volen primes: Una aproximació a les narratives de gordofòbia mèdica i les seves conseqüències	173
La promoció de la salut des de la perspectiva dels professionals de la salut.....	179
Grup d'hàbits saludables en persones d'origen magrebí amb diagnòstic de diabetis tipus 2 en atenció primària i comunitària	185
Promoció d'activitats lúdiques i educatives amb els fills a l'aire lliure, tot deixant el mòbil desat al calaix.....	191
Tinc gana! La història de les àvies sàvies	197
<i>Gordofòbia</i> mèdica: actituds negatives de les infermeres d'AP vers les persones amb sobrepès o obesitat.....	203
Cuidar-se per cuidar	209
Apostant per les relacions entre generacions aprofitant els recursos i espais naturals significatius de la Residència de Gent Gran Creu de Palau de Girona. Generalitat de Catalunya.....	215
Sensibilizant als professionals en promoció de la salut (PS) des de la interdisciplinarietat	221
Zona Mood. Soledat adolescent.....	229
Sistemes de Mediació per a cuidar de les relacions dels professionals de la salut	235
Estratègia en promoció de la salut des del treball en xarxa als hospitals i centres de Catalunya	241

Hospital Universitari Mollet: un centre NetZero en emissions directes

Miguel Ángel Martínez Sánchez

Fundació Sanitària Mollet

Introducció

El principi institucional de la Fundació Sanitària Mollet (FSM) és «millorar la vida de la nostra gent» —les persones ateses, els professionals i el territori que ens acull—, i això implica també tenir cura del medi ambient, minimitzar l'impacte de la nostra activitat i contribuir activament a la lluita contra el canvi climàtic.

L'any 2006, amb la planificació del nou hospital, la FSM va decidir que el centre hospitalari havia de tenir el menor impacte ambiental possible. Aquest va ser l'origen del Projecte Green Hospital, una estratègia transversal nascuda del compromís ferm no de ser part del problema climàtic, sinó de la solució. Aquesta decisió es va prendre arran de l'evidència científica que demostrava que el sector sanitari era responsable del 4,4 % de les emissions globals de gasos amb efecte d'hivernacle (GEH). El canvi climàtic no només és una amenaça ambiental, sinó també un risc creixent per a la salut humana, que agreuja desigualtats i genera nous reptes per als sistemes sanitaris. A escala local, l'increment dels ingressos hospitalaris per cop de

calor al Vallès Oriental en els darrers cinc anys és una mostra clara d'aquest impacte.

Des d'aleshores, el Green Hospital s'ha convertit en un centre que funciona amb energia 100 % renovable, es climatitza amb 148 pous geotèrmics i s'integra amb patis enjardinats que humanitzen la convalescència. Però el projecte va més enllà de la infraestructura: és una aposta estratègica que combina sostenibilitat, qualitat assistencial i compromís comunitari.

L'objectiu és ambiciós però inajornable: assolir la neutralitat climàtica total l'any 2050. Per fer-ho possible, el pla de descarbonització es desplega en tres etapes interdependents. La primera és reduir les emissions directes (abast 1 i 2) abans de 2030, sense compensació. La segona és descarbonitzar la cadena de subministrament abans de 2040. I la tercera és eliminar les emissions residuals mitjançant una transformació sistèmica abans de mitjan segle.

Amb aquest full de ruta, la FSM no només vol avançar com a institució, sinó també inspirar altres centres a caminar cap a una sanitat que cuidi les persones tot cuidant el planeta.

Salut i crisi climàtica: una responsabilitat sanitària inajornable

«La crisi climàtica és també una crisi de salut»
Ghebreyesus, 2023, COP28

«El canvi climàtic és l'amenaça més gran per a la salut global del segle XXI»
Organització Mundial de la Salut, 2023

La crisi climàtica no és només una amenaça ambiental: és una emergència sanitària de primer ordre. L'Organització Mundial de la Salut alerta que l'increment d'onades de calor, la contaminació atmosfèrica i l'aparició de malalties emergents ja condicionen l'esperança de vida arreu del planeta. En territoris mediterranis com el Vallès Oriental, aquesta realitat té rostre humà: en els darrers cinc anys, els ingressos per cop de calor han augmentat als serveis d'urgències, un fet que evidencia la interdependència entre canvi climàtic i salut pública.

Paradoxalment, el sector sanitari —encarregat de curar i cuidar— genera aproximadament un 4,4% de les emissions globals de gasos amb efecte d'hivernacle, una xifra equiparable a la d'un país industrialitzat (equivalent a ser el cinquè país més contaminant del món). Aquesta contradicció planteja un repte ètic fonamental: com podem complir el nostre compromís de millorar la vida de la nostra gent si, alhora, contribuïm a una crisi que agreuja les malalties que pretenem combatre?

D'aquesta consciència va néixer la voluntat de liderar una transformació profunda. L'any 2006, coincidint amb el disseny del nou hospital, la Fundació va decidir incorporar la sostenibilitat com a eix central del seu pla funcional. Així es va traçar un full de ruta que unís assistència sanitària, protecció ambiental i benestar comunitari, amb un objectiu clar: convertir-se en un agent de salut planetària.

Aquesta visió es concreta en el Projecte Green Hospital, un compromís amb la neutralitat climàtica l'any 2050 que guia totes les nostres accions. El projecte ha impulsat a revisar l'empremta ecològica de tots els àmbits —construcció, energia, residus, logística i processos clínics— i, sobretot, a fomentar un canvi cultural: entendre que cada professional és un agent de salut ambiental i que cada pacient pot esdevenir un ambaixador del missatge climàtic.

Assumir aquest lideratge climàtic implica també una nova manera de prendre decisions. El nostre model assistencial s'orienta

ara segons tres criteris inseparables: benefici clínic, viabilitat econòmica i impacte climàtic. Perquè en la salut del planeta hi va, literalment, la salut de les persones.

Visió ASG i millora contínua

La Fundació Sanitària Mollet ha incorporat la sostenibilitat com a columna vertebral del seu Pla Estratègic 2021–2025, i no com un simple annex. Aquest enfocament es fonamenta en el model

ASG (ambiental, social i de governança), amb objectius clars, verificables i articulats segons el cicle de millora contínua *Plan-Do-Check-Act* (PDCA). Aquest sistema de gestió garanteix el seguiment i la rendició de comptes a través d'auditories externes que validen el compliment de les normes internacionals ISO 14001, 50001, 45001, SR10, EFQM+600 i JCI.

Gràcies a aquesta disciplina i a un compromís sostingut, entre 2012 i 2024 s'ha aconseguit una reducció acumulada del 91 % de les emissions directes (abasts 1 i 2), tot i un increment del 50 % en l'activitat assistencial. S'ha assolit l'estatus de *NetZero* en emissions directes mitjançant la compensació del 9 % restant (consum de gas natural) a través del programa de compensació de l'Oficina Catalana de Canvi Climàtic.

Aquesta dada, auditada i publicada anualment al portal de transparència de la Fundació, demostra que l'eficiència ambiental pot anar acompanyat de l'excel·lència clínica i de la responsabilitat social.

Els quatre pilars del *Green Hospital*

Governança

El *Green Hospital* es basa en quatre pilars fonamentals que articulen la seva estratègia per convertir-se en un model de sostenibilitat i salut ambiental. El primer és la governança, que es caracteritza per un lideratge clar i compromès des del Comitè de Direcció i el Patronat. Aquest òrgan va decidir comptar, des de l'inici, amb una direcció de medi ambient que reportés directament a la direcció general.

Un Comitè de Responsabilitat Social i Medi Ambient, presidit pel director general i integrat per representants de totes les àrees, impulsa les accions necessàries. A peu de procés, una xarxa d'ambaixadors ambientals actua com a motor de la cultura sostenible. Aquests tradueixen els objectius corporatius en accions concretes, vigilen la traçabilitat dels residus i detecten oportunitats de millora, cosa que garanteix coherència, transparència i agilitat en la presa de decisions.

Infraestructures: arquitectura i energia al servei de la salut

Pel que fa a les infraestructures, l'edifici hospitalari, inaugurat el 2010, es concep com un organisme viu que treballa al servei de la salut i del medi ambient. Amb 148 pous de geotèrmia, cobreix més del 30 % de la demanda tèrmica. A la coberta hi ha 1.368 panells fotovoltaics que generen uns 820 MWh anuals, els quals aporten el 12,5 % del consum elèctric.

La climatització, la ventilació i la il·luminació estan optimitzades mitjançant un sistema de gestió intel·ligent que monitora i ajusta en temps real els recursos, aconseguint una reducció del consum energètic. A més, les cobertes vegetals sostenibles permeten

recuperar i reaprofitar l'aigua de pluja gràcies a una cisterna subterrània de 80 metres cúbics. Aquesta alimenta el reg dels patis interiors i, alhora, garanteix un aïllament tèrmic i acústic que, juntament amb els materials utilitzats, completen una arquitectura pensada per curar també l'entorn.

Millora de processos: sostenibilitat aplicada a l'assistència

Un altre pilar essencial és la millora dels processos assistencials, on la innovació i la sostenibilitat es combinen per reduir la petjada ambiental sense perdre qualitat assistencial.

Actualment, es gestionen fins a 29 tipus diferents de residus a l'hospital. Cada procés es revisa de manera acurada per garantir-ne la correcta segregació i posterior tractament. Al bloc quirúrgic, per exemple, se separen 13 tipus diferents de residus.

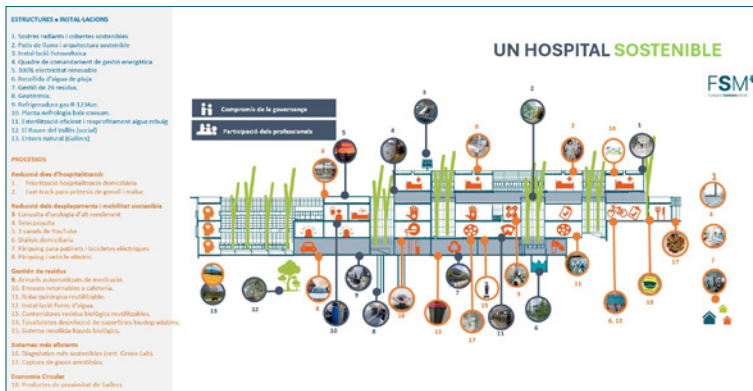
El programa d'hospitalització a domicili permet que prop de 600 persones a l'any es recuperin a casa, estalviant emissions vinculades al transport i a la climatització hospitalària. Així mateix, la promoció de la diàlisi domiciliària, amb un terç dels usuaris que fan el tractament al seu domicili, no només contribueix a reduir les emissions, sinó que també ha permès que algunes d'aquestes persones es puguin reincorporar al món laboral i treballar des de casa.

La introducció del programa *Fast Track* en cirurgia ortopèdica ha reduït l'estada mitjana a 48 hores i ha disminuït el consum de recursos per intervenció en més d'un 30 %, afavorint també la recuperació funcional precoç.

La digitalització ha estès les teleconsultes, que ja cobreixen gairebé la meitat de les visites de control. Això ha evitat més de 85.000 quilòmetres anuals de desplaçaments i les corresponents emissions.

Paral·lelament, a través de la promoció de la farmàcia verda, s'ha impulsat la transició cap a inhaladors de pols seca i s'ha implantat un sistema que captura els gasos anestèsics. Alhora, els armaris automatitzats de medicació han reduït un 40 % la generació de residus de medicació, minimitzant així les emissions d'alt potencial d'escalfament global.

Un altre cas d'èxit és el laboratori clínic, que ha obtingut la certificació europea *Green & Sustainable Laboratory* per part de l'EFLM, essent el primer laboratori hospitalari de l'Estat espanyol a aconseguir-ho.

Cultura verda: formació, participació i consciència

Finalment, la cultura verda és el nucli que fa possible la transformació sostenible de l'hospital. Des de 2012, la formació ambiental és obligatòria per a tot el personal, que participa activament en dinàmiques que fomenten la consciència i la responsabilitat individual.

Un cop comprovat que aquesta cultura verda estava arrelada entre tots els professionals, es va crear un grup de 20 ambaixadors ambientals, format per professionals voluntaris, cadascun dels quals representa un procés de la institució.

Aquesta implicació s'expandeix també a la comunitat a través de formacions a escoles i instituts, amb els usuaris del servei de rehabilitació comunitària que han apadrinat el Parc dels Pinetons (horts, caixes niu, alliberament d'espècies protegides, etc.) i amb activitats com el Dia Mundial del Medi Ambient.

Aliances, innovació i impacte social

El camí cap a la neutralitat climàtica i el benestar comunitari es fonamenta en la col·laboració, la recerca i el compromís social. En aquest context, la Fundació Sanitària Mollet (FSM) desenvolupa una estratègia basada en aliances sòlides, innovació aplicada i accions d'alt impacte social i ambiental.

La FSM treballa amb una àmplia xarxa d'aliances institucionals i socials que reforcen la seva acció sanitària, social i ambiental:

- És signant del Pacte Mundial de les Nacions Unides i col·labora amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS).
- Està adherida als Acords Voluntaris de Reducció d'Emissions de GEH des de 2012 i a la Primera Cimera Catalana d'Acció Climàtica.
- Forma part de xarxes internacionals com Health Care Without Harm Europe, el Geneva Sustainability Centre, Global Green and Healthy Hospitals i Sanidad#PorElClima.

Pel que fa als grups d'interès, la FSM identifica i manté una comunicació activa amb entitats, usuaris, personal sanitari, administracions i societat civil mitjançant consells participatius:

- Consell d'Alcaldes.
- Consell de Participació Ciutadana.
- Consell de Pacients i Famílies.

La FSM manté canals oberts de comunicació, com butlletins, enquestes i grups focals, i ha implementat un procediment de gestió dels grups d'interès integrat dins del seu Pla Estratègic. Aquest model participatiu fomenta la corresponsabilitat i l'adaptació dels serveis a les necessitats reals de la comunitat.

Centre de Desenvolupament de Salut Planetària (CDSP)

Inaugurat el 2025, el Centre de Desenvolupament de Salut Planetària (CDSP) és una iniciativa conjunta de la Fundació Sanitària Mollet (FSM) i d'ISGlobal. El centre té quatre objectius estratègics interrelacionats:

- 1. Formació en salut planetària.** Ofereix cursos acreditats per a professionals, tallers escolars i una plataforma d'e-learning per traduir el concepte de salut planetària en recursos pràctics accessibles a tota la ciutadania.
- 2. Descarbonització del sistema de salut.** Assessora hospitals catalans en l'elaboració de plans *Net Zero*, amb càlcul d'emissions, suport tècnic i seguiment d'indicadors per reduir la petjada de carboni del sector sanitari.
- 3. Impuls comunitari.** Promou rutes verdes que connecten equipaments sanitaris amb parcs i carrils bici, menús sostenibles

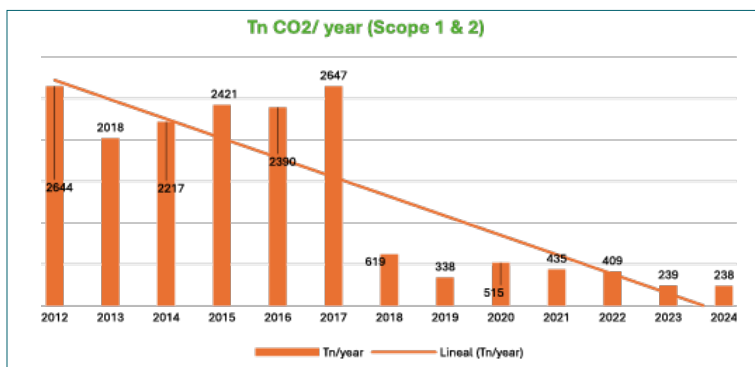
de baixa petjada i programes de prescripció social per fomentar l'activitat física a l'aire lliure i una alimentació saludable.

4. Governança oberta i basada en dades. Publica trimestralment indicadors integrats de qualitat de l'aire, temperatura urbana, emergències hospitalàries i participació ciutadana. Aquesta transparència facilita la identificació de barris vulnerables, la priorització de recursos i l'ajust de polítiques públiques amb evidència ambiental i social.

Resultats

El projecte *Green Hospital* de la Fundació Sanitària Mollet (FSM) s'ha consolidat com una iniciativa referent en sostenibilitat ambiental dins l'àmbit sanitari, amb resultats destacats i reconeixements internacionals.

Des de la seva posada en marxa, l'any 2010, l'hospital ha assolit una reducció del 91 % de les emissions directes de CO₂ (abasts 1 i 2), tot i un augment del 50 % en l'activitat assistencial.

Els principals resultats inclouen la reducció del 26 % del consum elèctric, del 36 % del consum d'aigua, del 39 % del malbaratament de medicació i la disminució del consum de gasos anestèsics, entre d'altres.

L'any 2024, aquest projecte va ser distingit amb el *Low Carbon Award* de la *International Hospital Federation* (IHF), en reconeixement de les seves accions concretes per descarbonitzar el sector sanitari i alinear-se amb una sanitat climàticament responsable. Aquest guardó se suma a altres reconeixements, com el *Healthy Future Award* de *Health Care Without Harm Europe* (HCWH), i consolida l'Hospital Universitari de Mollet com un líder europeu en sostenibilitat sanitària.

Conclusions i perspectives

El projecte *Green Hospital* de la Fundació Sanitària Mollet demostra que és possible avançar cap a un model de salut descarbonitzat, eficient i equitatiu sense renunciar a l'excel·lència clínica. Aquesta experiència posa de manifest que una atenció sanitària d'alt nivell pot ser compatible amb la sostenibilitat ambiental, sempre que hi hagi una governança clara, una cultura compartida i una estratègia valenta i gradual.

Els principals reptes són l'eliminació del gas natural abans de 2030 i la descarbonització de la cadena de subministrament abans de 2040. Aquests objectius requereixen inversions en innovació, una cultura verda consolidada i voluntat col·lectiva.

Tanmateix, el repte fonamental és cultural: només si cada professional, pacient i visitant entén que tenir cura de l'entorn és tenir cura de si mateix podem assolir la neutralitat climàtica l'any 2050. En un context d'emergència climàtica i de desigualtats creixents, l'hospital pot i ha d'esdevenir un motor de transformació ecològica i social.

Bibliografia

- Romanello, M., et al. (2023). *The 2023 report of the Lancet Countdown on health and climate change. The Lancet.* [https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(23\)01859-7](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(23)01859-7)
- Karliner, J., et al. (2019). *Health care's climate footprint.* Health Care Without Harm, Arup. <https://noharm-global.org/documents/health-care-climate-footprint-report>
- Zoe, P., et al. (2021). *Global road map for health care decarbonization.* Health Care Without Harm. <https://noharm-global.org/documents/global-road-map-health-care-decarbonization>
- Bouley, T., et al. (2017). *Climate-smart healthcare* (Informe del Banc Mundial núm. 113572-GLB). World Bank. <https://documents.worldbank.org/en/publication/documents-reports/documentdetail/322251495434571418/climate-smart-healthcare>
- World Health Organization. (2023). *Health argument for climate action.* World Health Organization. <https://www.who.int/publications/i/item/9789240074721>
- Thomas, A., et al. (2021). *Climate change and the health sector.* Taylor & Francis. <https://doi.org/10.4324/9781003181269>

